

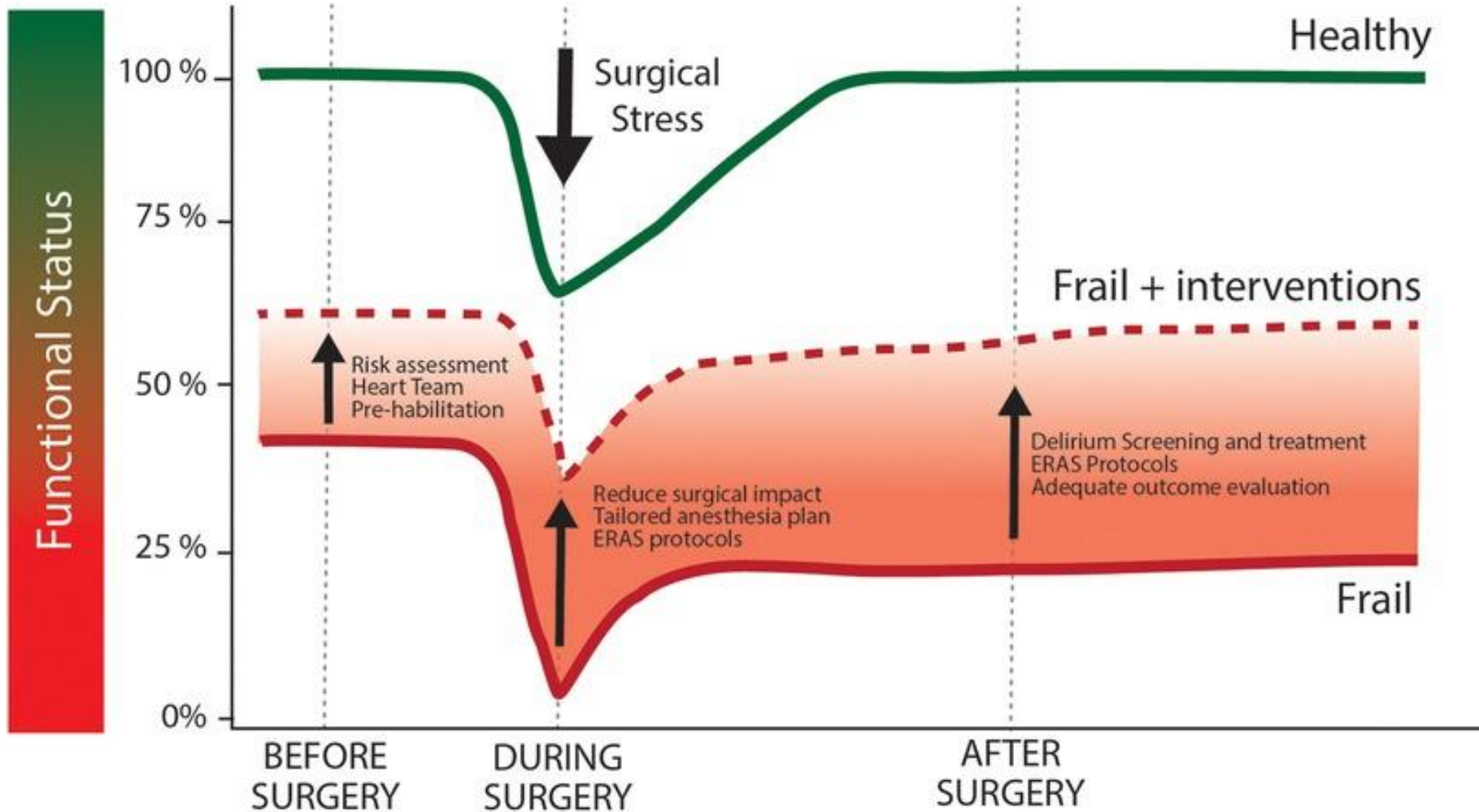
Optimering av sköra äldre inför akut bukkirurgi

nationell arbetsgrupp

Bedömning och handläggning av sköra äldre vid akuta kirurgiska tillstånd i buken

Nationellt programområde kirurgi och plastikkirurgi

Varför behövs det?

Gruppen

- Jonas Leo, NAG-ordförande 2023-12-07 – 2025-11-04, **överläkare kirurgi**, Södertälje sjukhus, Sjukvårdsregion Stockholm–Gotland
- Anna Ohlsson, NAG-ordförande, med dr, **överläkare anesthesi och intensivvård**, Karolinska universitetssjukhuset, Sjukvårdsregion Stockholm–Gotland
- Randolph Schnorbus, **överläkare anesthesi och intensivvård**, Alingsås Lasarett, Västra sjukvårdsregionen
- Martin Annetorp, **överläkare geriatrik**, Karolinska universitetssjukhuset, Sjukvårdsregion Stockholm–Gotland
- Hanna Björk, **specialistsjuksköterska postoperativ vård**, Karolinska universitetssjukhuset, Stockholm–Sjukvårdsregion Gotland
- Andrea Lundin, doktorand, **avancerad specialistsjuksköterska kirurgi**, Karolinska universitetssjukhuset, Sjukvårdsregion Stockholm–Gotland
- Fredrik Jönsson, **överläkare anesthesi och intensivvård**, Länssjukhuset Kalmar, Sydöstra sjukvårdsregionen
- Peter Pedersen, med dr, **överläkare allmänkirurgi och kärllkirurgi**, Hallands sjukhus, Västra sjukvårdsregionen

Behandlingsrekommendationer för den sköra äldre patienten vid akut laparotomi

På initiativ av Svensk Förening i Akutkirurgi och Traumatologi (SFAT) bildades 2019 en arbetsgrupp med mål att ta fram nationella behandlingsrekommendationer för den sköra äldre patienten med akut kirurgisk sjukdom vid akut laparotomi. Arbetsgruppen har bestått av representanter för kirurgi, geriatrik, samt anestesi och intensivvård. Förslaget har arbetats fram under 2019–2021 för att i februari 2021 skickats till berörda yrkesföreningars styrelser för synpunkter. Dokumentet har därefter reviderats.

Rekommendationerna ska ses som en sammanställning och värdering av 2022 kända bästa praxis inom området. Dokumentet har ingen föreskrivande funktion och ingen av författarna kan i något avseende hållas juridiskt ansvarig för innehållet.

Avsikten är att rekommendationerna ska resultera i ett enhetligt och avpassat omhändertagande av den sköra äldre patienten vid akut laparotomi. Dock kan rekommendationerna med hög evidensgrad användas på alla vuxna patienter som genomgår akut laparotomi, oavsett skörhet.

Under 2023 kommer Nationellt programområde Kirurgi/Plastikkirurgi att påbörja arbetet med ett nationellt vårdprogram. I väntan på att detta arbete blir klart har önskemål inkommit från flera kliniker i Sverige om att få ta del av detta dokument, varför det nu publiceras. Det är författarnas förhoppning att dokumentet kan utgöra grunden till nationella riktlinjer för hur denna patientgrupp kan på bästa vis tas omhand.

Hur jobbar NAG?

Literaturgenomsökning för
nationella och internationella
riktlinjer

AGREE bedömning av riktlinjerna

Eventuell granskning av
primärliteratur och
sammanställningar

Internationella riktlinjer

318

→ 69

→ 45

→ 0

	Litnummer	Namn
1	25	"ESPEN guideline on clinical nutrition in the intensive care unit." <i>European Society for Clinical Nutrition and Metabolism</i>
2	31	"Integrated care for older people (?ICOPE)?: guidance for person-centred assessment and pathways in primary care." <i>World Health Organization</i>
3	43	"Second N-ECCO Consensus Statements on the European Society for person-centred assessment and pathways in primary care." <i>World Health Organization</i>
4	52	"ASA Physical Status Classification System." <i>American Society of Anesthesiologists</i>
5	71	"Enhanced Perioperative Care." <i>Centre for Perioperative Care</i>
6	76	"Frailty: Ensuring the best outcomes for frail older people." <i>Royal College of Psychiatrists</i>
7	78	"Guidance on Establishing and Delivering Enhanced Perioperative Care Services." <i>Faculty of Intensive Care Medicine</i>
8	79	"Guidance on establishing and delivering enhanced perioperative support for adults in the acute care setting." <i>National Clinical Guidelines (Ireland)</i>
9	99	"A palliative approach to care in the last 12 months of life." <i>Registered Nurses' Association of Ontario</i>
10	100	"Perforated and bleeding peptic ulcer: WSES guidelines." <i>World Society of Emergency Surgery</i>
11	101	"Perioperative care in adults." <i>National Institute for Health and Clinical Excellence - Clinical Guidelines</i>
12	102	"A Proactive Approach to Bladder and Bowel Management in Adults." <i>Registered Nurses' Association of Ontario</i>
13	105	"The Association of Coloproctology of Great Britain and Ireland consensus guidelines in emergency colorectal surgery." <i>Association of Coloproctology of Great Britain and Ireland</i>
14	120	"Emergency Laparotomy: Diagnosis, Rapid Assessment and Optimization is now available at World Journal of Surgery." <i>World Journal of Surgery</i>
15	127	"ESPEN guideline on hospital nutrition." <i>European Society for Clinical Nutrition and Metabolism</i>
16	130	"Ethics of Resuscitation and End-of-Life Decisions." <i>European Resuscitation Council</i>
17	131	"Guideline for the care of people living with frailty undergoing elective and emergency surgery that encompasses the background paper." <i>European Resuscitation Council</i>
18	136	"Guideline on end-of-life care for patients scheduled for surgery or interventional procedures Background Paper." <i>European Resuscitation Council</i>
19	137	

Rekommendationer

- Hitta och punktmarkera sköra patienter
  - Mäta och dokumentera frailty (CFS)
- Shared Decision Making, BRAN, NoLap?
- Best practice!
  - Erfaren personal
  - Smärtlindring, korrigerig av elektrolyt- och vätskestatus, delir!
  - Förlängd övervakning ?
- Geriatrisk kompetens!

Shared Decision Making and BRAN

Benefits

What are the Benefits?

Risks

What are the Risks?

Alternatives

What are the Alternatives?

Nothing

What if I do Nothing?

Hur skapar vi geriatrisk kompetens?

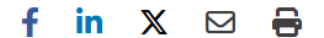

  SIGN IN

[Advocating for You](#) ▾ [Education & CME](#) ▾ [Your Career](#) ▾ [Research & Guidelines](#) ▾ [Meetings](#) ▾ [Managing Your Practice](#) ▾ [Member Center](#) ▾

 | [EDUCATION AND CAREER](#) | [CLINICAL RESOURCES](#)

Geriatric Curriculum

A [Geriatric Anesthesiology Curriculum](#) was created through the collaborative efforts of the members of the American Society of Anesthesiologists Committee on Geriatric Anesthesia and the Society for the Advancement of Geriatric Anesthesiology (SAGA). It was developed in cooperation with the American Geriatrics Society (AGS) and supported through the AGS/John A. Hartford Foundation of New York City Project: Increasing Geriatrics Expertise in Surgical and Related Medical Specialties.

SWELA Rapport

swedish emergency laparotomy audit

Min enhet

Sök registrering

Akut bukkirurgi - SWELA

- Norra Älvsborgs Länssjukhus 10,6%

vs.

- Karlskoga Lasarett 2,1%

NO-Lap ???

Hur kommer vi vidare?

- Bredinförande av CFS (clinical frailty scale)
  - Ökad tillgänglighet till geriatrisk kompetens
  - Enhetlig registrering av No-Lap
-
- Nationell samling av riktlinjer och rekommendationer!

Tack!